SOLIDARNOŚĆ
POLSKO-CZECHOSŁOWACKA

BIULETYN INFORMACYJNY SOLIDARNOŚCI POLSKO-CZECHOSŁOWACKIEJ

Grudzień 87
nr 1

Drodzy Czytelnicy !

Oddajemy w Wasze ręce 1-szy numer "Biuletynu Informacyjnego Solidarności Polsko - Czechosłowackiej" w wersji polskiej. "Solidarność Polsko - Czechosłowacka" jest ugrupowaniem od kilku lat służącym wymianie informacji i kontaktom między niezależnymi ugrupowaniami w Polsce i Czechosłowacji. "Biuletyn" służyć ma zarówno informowaniu o działaniach podejmowanych przez "SPCz", jak i wybiórczej informacji o sytuacji w kraju naszych przyjaciół. Oczywiście, zakres problematyki, jak i ilość materiałów znacznie przerastają skromne wymiary naszego pisma, stąd sukcesywnie prezentować będziemy przegląd materiałów, którymi dysponujemy, i których tłumaczenia oferujemy wszystkim zainteresowanym pismom obiegu niezależnego.

"Biuletyn" spełniać ma więc z założenia kilka funkcji: trybuny "SPCz", agencji pośredniczącej w rozpowszechnianiu materiałów dotyczących Czechosłowacji, jak również miniforum dyskusyjnego, na którym, mamy nadzieję, dyskutowane będą wszystkie problemy dotyczące relacji i współpracy między naszymi społeczeństwami.

Szczupła objętość "Biuletynu" limitowana jest w tej chwili niezmiernie skromnymi środkami, jakie mamy do dyspozycji. Planujemy jednak, w miarę rozwoju, powiększać objętość naszego pisma. "Biuletyn Informacyjny" będzie przede wszystkim biuletynem prasowym, przeznaczonym na użytek innych redakcji. Niniejsza, polska wersja, wyprzedza nieco wersję czechosłowacką, której wydawanie planowane jest od przyszłego roku. Oczywiście, przy opracowywaniu i gromadzeniu materiałów, które znajdą się w najbliższych numerach aktywnie uczestniczą nasi przyjaciele z Czechosłowacji.

Żywimy nadzieję, że "Biuletyn" spełni swoją rolę i okaże się przydatny w zwiększeniu wzajemnej wiedzy o sobie obu społeczeństw.

Redakcja

SPOTKANIA WEWNĄTRZ BLOKU ?

Pytanie co przynoszą spotkania wewnątrz bloku sowieckiego jest tylko z pozoru pytaniem o skuteczność działań. Jak bowiem wskazują doświadczenia, nie istnieją działania absolutnie skuteczne, sukcesy przynosi zaś suma różnorodnych, często sprzecznych, wysiłków. Dyskusja więc pomiędzy zwolennikami koncepcji jednorodnej i jedynej polityki polskiej, a stronnikami wspólnych działań narodów imperium nosi wszelkie cechy sporu o filozofię polityczną, o wartości, a więc i o przyszłość. Chodzi w nim bowiem o to, czy w ten, czy inny sposób będziemy wzmacniać przekonanie o odrębności Polaków, o ich szczególnych cechach i szczególnych, specyficznych zadaniach, czy też będziemy się starali budować poczucie ponadetnicznej wspólnoty losów i celów. Chodzi więc też o wizję przyszłości, o obraz zjednoczonej Europy, w której współpraca między narodami i państwami układa się w miarę harmonijnie, zaś integracja gospodarcza i polityczna łączy się z rozwojem kulturalnym i społecznym narodów wchodzących w skład wspólnoty. Problem ten już dziś nie jest abstrakcją wobec integracji w ramach Europy Zachodniej, gdzie granice coraz wyraźniej stają się symboliczną kreską na mapie, zaś uczucia narodowe wzbudzają się jedynie przy meczach piłkarskich. Jeżeli więc chcemy w przyszłości stać się częścią takiej zjednoczonej Europy, musimy z jednej strony już dziś uczyć się współpracy z innymi, z drugiej zaś budować poczucie godności i odrębności narodowej na trwałych podstawach. A taką trwałą podstawą jest właśnie otwartość

na wartości odkrywane w innych i umiejętność przekazywania innym wartości swej kultury narodowej.
I ten właśnie styl myślenia i uprawiania polityki przeciwstawia się wywodzącemu się z początku wieku myśleniu o egoizmie narodowym i narodowej ekspansji, które przy wszystkich pozorach realizmu i trzeźwości oddala nas od Europy i zamyka w partykularnych problemach, nie pozwala na zrozumienie przemian zachodzących w dzisiejszym świecie.

Zainteresowanie i sympatię świata zawdzięcza dziś Polska stworzeniu fenomenu „Solidarności" - ruchu, który odwołując się do wartości uniwersalnych, podkreślał zarazem swe przywiązanie do tradycji narodowej, który odwołując się do religijnych wartości chrześcijaństwa i Kościoła katolickiego, był zarazem ruchem ponadwyznaniowym, ruchem, który zaprzeczając niszczycielskiej ideologii walki klas, dążył do stworzenia społeczeństwa w oparciu o różnorodne wspólnoty budowane na odwoływaniu się do wspólnych interesów. „Solidarność" była wyzwaniem dla świata totalitarnych ideologii i dla świata bezideowej konsumpcji, lecz była też doskonale wpisana w świat, w którym ideologia praw człowieka staje się strategią walki z wszelką przemocą, niezależnie od tego pod jakimi sztandarami jest ona ukryta.

Dlatego też szczególnie cenne są nasze spotkania z tymi, którzy pragną być ludźmi wolnymi. Owe spotkania, czy to bezpośrednie, czy też poprzez pośrednią wymianę myśli i doświadczeń, wywołują specyficzne emocje braterstwa, którego nie są w stanie nam odebrać policje i więzienia. Spotkania z Czechami i Słowakami miały właśnie z tego punktu widzenia znaczenie szczególne. Przez lata próbowano tu zasiać wzajemną nieufność, podsycano spory graniczne, sączono wizję mitycznego Czecha - tchórzliwego mieszczucha i mitycznego Polaka - pijanego szlachetki. A nie ma groźniejszego przeciwnika dla naszych narodów niż resentyment, uprzedzenia, poprawianie własnego samopoczucia przez patrzenie z pogardą i wyższością na innych. W ten bowiem sposób stajemy się więźniami imperium, ofiarami a zarazem twórcami totalitarnego systemu. I jeżeli możemy jeszcze dziś mówić o misji naszych pokoleń, to jest nią właśnie przełamanie tych stereotypów, które nie pozwalają nam na rzetelną analizę otaczającej nas rzeczywistości.

Żyjemy w epoce przemian, w erze, gdy system komunistyczny zdaje się chylić ku upadkowi. I naszą przyszłość tworzymy już dzisiaj. Spotkania z czechosłowackimi przyjaciółmi są właśnie wyjściem naprzeciw przyszłym wydarzeniom.

Jan Lityński

O WSPÓŁPRACY POLSKO - CZECHOSŁOWACKIEJ POWIEDZIELI :

Potrzeba kontaktów w celu wzajemnego poznania i poszukiwania wyjść z globalnych problemów ludzkości jest tak oczywista, że całkiem daremne jest spekulowanie o tym, czy ma to moralną, polityczną, czy inną motywację. W stosunkach czechosłowacko-polskich dodatkowo uzasadniają to wspólne granice, pamięć historycznych doświadczeń i podobne perypetie z systemem politycznym. Współpraca niezależnych obywateli Czechosłowacji i Polski może zatem - ze względu na podobny system, przy jednoczesnych istotnych różnicach w społecznej strukturze - przynieść znaczące inicjatywy. I to zarówno zmierzające do pokonania przestarzałego systemu politycznego obu krajów, jak i do szukania metod i ustalenia zakresu europejskiej integracji na bazie pluralizmu i demokratycznej interakcji różnych narodowych i zbiorowych podmiotów europejskiej kultury politycznej.
Trzeba powiedzieć, że jest to dopiero początek drogi.

Jiří Dienstbier
/Infoch, nr 10/87 /

Uważam, że autentyczne, tzn. nie zorganizowane i nie kontrolowane przez władzę centralną, kontakty pomiędzy obywatelami różnych państw bloku radzieckiego mają olbrzymie znaczenie. Nie tylko dlatego, że pogłębiają wzajemną znajomość i zrozumienie społeczeństw tych państw, ale również dlatego, że tworzą podstawy do możliwej przyszłej koordynacji ich walki o wolność.

Václav Havel
/Infoch, nr 10/87 /

8 XII 87 - W Pradze na Kampie, jak co roku, odbyła się nieoficjalna demonstracja w rocznicę śmierci Johna Lennona. Uczestnicy demonstracji podpisywali petycję do prezydenta Husaka i Michaiła Gorbaczowa w sprawie wycofania wojsk radzieckich z Czechosłowacji, skrócenia służby wojskowej oraz prawa do odbywania służby zastępczej. Petycję podpisało przeszło 200 osób. Interweniowała milicja. Zatrzymano 8 osób, 7 z nich zwolniono po kilku godzinach. Ósmy z zatrzymanych - OTA VAVERKA, członek Sekcji Jazzowej, sygnatariusz Karty 77, do późnego wieczora 10 XII nadal przebywał w areszcie.

.....

8 XII 87 - W wieku 68 lat zmarł na emigracji Vladimir Tosek, redaktor czasopisma "Listy".

.....

9 XII 87 - W Pilznie Służba Bezpieczeństwa i milicja rozbiły undergroundowy koncert rockowy. Jeden z muzyków, RADEK MICHALIK, został zatrzymany.

.....

10 XII 87 - Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka i Obywatela/39 rocznica podpisania Karty Praw Człowieka ONZ/.
W Moskwie, na seminarium nt. praw człowieka, które zorganizowała niezależna grupa "Głasnost", przybył JAN URBAN, sygnatariusz i reprezentant Karty 77 na to seminarium.

.....

10 XII 87 - O godz. 17.00 na Rynku Starego Miasta w Pradze odbyła się 2-godzinna demonstracja, zorganizowana przez Kartę 77 z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. Udział wzięło 2-3 tys. osób. Wobec 12 działaczy Karty 77 zastosowano od rana areszt domowy. Zgromadzona wokół Rynku milicja zatrzymywała znanych agentom sygnatariuszy Karty 77 i zawracała ich do domów /łącznie 18 osób/. Zatrzymano 35 uczestników manifestacji. Jeden z nich, JIRI GUNTORAD został pobity. Na transparentach trzymanych przez manifestantów widniały hasła: "Uwolnić więźniów politycznych", "Demokracja, Wolność, Karta 77".

.....

11 XII 87 - Jako Dokument nr 8 Karta 77 wydała oficjalne podziękowanie Polskiej Partii Socjalistycznej za list wysłany przez PPS w rocznicę Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. Podziękowanie podpisali w imieniu Karty 77 jej rzecznicy: Jan Litomyski, Libuse Silhanova, Josef Vohryzek.

.....

UWAGA

Ukończony już został druk pierwszej pozycji z "Kolekcji Literatury Czechosłowackiej", wspólnej inicjatywy wydawniczej Solidarności Polsko - Czechosłowackiej" i Inicjatywy Wydawniczej Aspekt we Wrocławiu. Jest nią powieść Bohumila Hrabala: „Obsługiwałem angielskiego króla", która w Czechosłowacji ukazała się nakładem wydawnictwa Sekcji Jazzowej - Jazz-petit. Niebawem do nabycia u kolporterów - znakomita!

W przygotowaniu: J. Škvorecki -„Wyjątki ze sztambucha" - wybór tekstów literackich J. Skvoreckiego.

PRZEGLĄD CZASOPISM

"INFORMACE O CHARTĚ 77" /Infoch/ - biuletyn informacyjny Karty 77, najstarsze pismo wydawane w Pradze, ukazuje się nieprzerwanie od stycznia 1977 roku, obecnie w nakładzie 1000-2000 /i więcej/ egzemplarzy. W imieniu redakcji pismo firmuje Petr Uhl. W zależności od potrzeb pismo ukazuje się raz lub dwa razy w miesiącu. Zawiera, m.in. oficjalne dokumenty Karty 77, oświadczenia Komitetu Obrony Niesprawiedliwie Prześladowanych /VONS/, krótkie artykuły polityczne, bogaty zestaw informacji, felietony, materiały dokumentacyjne niezależnego obiegu.

"HOST" - "nieregularnik, wychodzący tak często, jak czas, pieniądze, energia i ... pozwoli", pismo lit.-kult., wydawane w Brnie, kierownikiem grupy redakcyjnej jest Dusan Skala. W nr II/III z 1986/87 /około 400 stron, A4, ilustracje Jirego Kolara, wydawane na różnobarwnym papierze/ m.in.: Jiri Kratochwil - "Literatura teraz"; W sprawie śmierci Pavla Svandy - Iva Kotrla, ksiądz Josef Adamek; Vaclav Havel - Kuszenie; Ladislav Klima - "Filozoficzne listy przyjaciół".

"VOKNO" - czasopismo "drugiej i innej kultury", pismo undergroundu /ruchu kontrkultury wywodzącego się z tradycji posthipisowskiej/; wydaje również kasety video/tzw.Videomagazin Vokna /, nagrania magnetofonowe i książki. W nr 11/87 /około 200 str., A4/ znajdujemy m.in. : reportaże z niezależnych festiwali i koncertów muzyki rockowej, z nieoficjalnych galerii obrazów, reportaż z happeningu na zamku praskim, punki w Czechach, uwagi o zlikwidowaniu podziemnego pisma i studia filmowego Sado/Maso.

"PROSTOR" - niezależne czasopismo wychodzące od 3 lat w Hradec Kralove, kolportowane bezpłatnie! W numerze 9 z czerwca 87 /format A5, 99 str., sitodruk, ilustracje/ m.in. : "Gorbaczow-tak czy nie?"; reportaż "Wieczór przy video"; rozmowa z nauczycielem i ankieta o wychowaniu; recenzje, felietony; fragmenty książki Bohumila Hrabala "Wesele w domu"/anons publikacji, którą "Prostor" wydał w sierpniu 1987 r./.

"INFORMACE O CIRKVI" - niezależny biuletyn informacyjny katolików. W nr 7/87 /białko, A4, kilkanaście stron/ znajdziemy, m.in. : przemówienie biskupa Joachima Wanke z Erfurtu; informacje o chrześcijanach w Jugosławii; relacje z wizyty Jana Pawła II w Polsce.

"REVOLVER REVUE" - "off ghetto magazine", którym kieruje "Sweet Jane", społ.-lit. pismo młodej generacji, wychodzi 3-4 razy rocznie, na bardzo wysokim poziomie edytorskim /oca 200 str., A4, technika mieszana: białko, ksero, sitodruk, druk komputerowy, bogata oprawa plastyczna, znakomicie zreprodukowane plakaty i zdjęcia/; posiada własną edycję książkową. W nr 7/87 z zagranicznych autorów m.in. : Edward Limonow, Kazimierz Brandys, Charles Bukowski, z czechosłowackich autorów: Josef Topol, Vaclav Havel, Egon Bondy, Martin Palous.

UWAGA !

Wszystkie redakcje zainteresowane otrzymaniem tłumaczeń materiałów z w/w czasopism prosimy o kontakt za pośrednictwem przedstawicieli "Biuletynu".

PODZIĘKOWANIA SOLIDARNOŚCI POLSKO - CZECHOSŁOWACKIEJ

Serdecznie dziękujemy wszystkim czechosłowackim pismom i wydawnictwom emigracyjnym, które odpowiedziały na nasz apel:
Redakcji czasopisma "Svedectvi" w Paryżu,
Wydawnictwu "Index" w Kolonii i związanym z nim redakcjom pism "Listy", "150000 slov", "Obrys",
Wydawnictwu PmD, OBRYS/KONTUR w Monachium,
Redakcji pisma "Paternoster",
Wydawnictwu VYBĚR z Wiednia,
Redakcji "East European Reporter" w Londynie,
Wydawnictwu PALACH PRESS w Londynie
oraz naszym wiedeńskim przyjaciołom.
Przepraszamy za wynikłe z przyczyn losowych spóźnienie potwierdzeń. Szczegółowe potwierdzenia w drodze.

Dziękujemy AFPW za 300f

Kontakt z "Biuletynem" za pośrednictwem:
Paweł Kocięba, Wrocław, ul.Stefczyka 69 tel. 48 12 06
Mirosław Jasiński, Wrocław, ul. Kozanowska 73/11

Redaguje zespół
Numer zamknięto 11.12. 1987

Wydaje Ruch Społeczny Solidarność we Wrocławiu